

« XIV. Confraternitates laicorum in ecclesiis regularium constitutas episcopus visitare potest, atque ab illarum administratoribus rationes administrationis exigere (ex concilio Tridentino ibidem): non tamen potest earum capellas ibi sitas, aut altaria visitare, nisi quatenus confratrum administrationem spectant, ut respondit sacra congregatio Concilii (118).

« XV. Regulares, qui confraternitatum alicorum vel hospitalium administrationem suscipiunt, cogere potest episcopus ad reddendas rationes administrationis singulis annis, et in eos, quos reos repererit, animadvertere, consuetudinibus et privilegiis quibuscunque in contrarium sublatis, ut statuit concilium Tridentinum, sessione xxii, *De reformatione*, cap. 8 et 9, et ut declaravit sacra congregatio ejusdem concilii interpretres.

« XVI. Episcopi regulares ordinandos ad interstitia servanda juxta præscriptum Tridentini concilii sessione xxiii, *De reformatione*, cap. 11, compellere possunt, ut eadem sacra congregatio declaravit (119).

« XVII. Regulares, qui parochialium ecclesiarum, aut aliarum sæcularium, etiam annexarum curam gerunt, synodo diœcesana debent interesse: et qui alias cessante exemptione interesse deberent, nec generalibus capitulis subduntur, compelli possunt et episcopis, ut ad synodum diœcesanam accedant (ex concilio Tridentino, sessione xxiv, cap. 2) et contumaces privatione vocis activæ et passivæ, aliisque pœnis arbitrariis, etiam excommunicationis, plectere potest episcopus, ut declaravit olim sacra congregatio Concilii, referente Fagnano in cap. *Quod super his, Ex. De majoritate et obedientia*.

« XVIII. Numerum monialium, etiam in monasteriis regularibus subjectis, episco-

gregatio Concilii respondit licere episcopo punire regulares committentes prohibita vel indecentia etiam in ecclesiis ordinum circa missæ sacrificium. » Apud Monacell. tom. II, tit. 11, form. 1, num. 45, pag. 14.

Hoc pacto regulares, qui, peracto sacrificio missæ, circumeunt per ecclesiam offerentes astantibus osculum patenæ, possunt ad removendum hunc abusu ab episcopo coerceri vigore decreti Trident., *De evitandis in celeb. missæ, cum patena nunquam dari debeat populo osculanda, ut pluries declaravit et prohibuit sacra Rituum cong.* » Monacellus, tom. I, tit. 6, form. 20, num. 28, pag. 236.

(118) Sacra congreg., etc., inhærendo declarationibus alias factis censuit, confraternitates laicorum in ecclesiis regularium exemptorum institutas, subesse jurisdictioni et visitationi episcopi, illasque ab eo visitari posse, nec non illarum capellas in iisdem ecclesiis regularium existentes, in his tamen, quæ confraternitatum administrationem respiciunt, et si confraternitatibus incumbit onus manutenendi altare, et illius cultum, episcopum posse visitare circa ea, quæ respiciunt ipsam mantentionem, cultum et ornamenta altaris seu capellæ, onera missarum, atque divinarum officiorum ibidem celebrandorum, et circa omnia, quæ ad obligationem eorundem confratrum relationem habent. » In *Nocerina paganorum*, 13 Junii 1629, apud Bened. XIV, *De synodo diœces.*, lib. xiii, cap.

pus definire potest, secundum Tridentini concilii decretum sessionis xxv, *De regularibus*, cap. 3, ita tamen, ut adjuncto superiore regulari id agat.

« XIX. Monasteria tam virorum quam mulierum erigi non possunt sine licentia episcopi, in cujus diœcesi erigenda sunt (ex concilio Tridentino loco mox indicato). Clemens VIII, ex sententia sacræ congregationis Episcoporum et Regularium die 26 Augusti 1603 declaravit, locorum ordinarios non posse licentiam ad novos conventus, cujuscunque, etiam Mendicantium ordinis, in civitatibus et locis eorum ordinariæ jurisdictioni subjectis erigendos concedere, nisi vocalis et auditis aliorum in eisdem civitatibus et locis existentium conventuum prioribus seu procuratoribus, et aliis, quorum interest; et causa cognita, constiterit in eisdem civitatibus, et locis novos hujusmodi erigendos conventus sine alicorum detrimento commode sustentari posse. Si vero ab eorum sententiis in hujusmodi causis ad Sedem Apostolicam appellari contigerit, ipsos ordinarios tandem erectionem novorum conventuum suspendere debere, quousque ab Apostolica Sede pronuntiatum fuerit. Gregorius XV decrevit, ut inceps novi conventus non erigantur, nisi in eis duodecim saltem religiosi degere, et ex redditibus et consuetis eleemosynis competenter sustentari valeant. Urbanus VIII decrevit, ut conventus in posterum erigendi, in quibus duodecim religiosi sustentari, atque inhabitare non poterunt, et actu non habitaverint, ordinarii loci visitationi, correctioni atque omnimodæ jurisdictioni subjecti esse intelligantur. Quod decretum Italianam solam non spectare, sed alia etiam regna et provincias, declaravit sacra congregatio Concilii, ut refert Fagnanus in cap. *Non amplius, Ex. De institutionibus* (120).

ul. n. 7.

(119) *Vid.* Additiones Casinenses, v. *Ordo*, art. 2, sub num. 152, nec non constitut. Bened. XIV, *ibid.*, in fin. art. 3, incip. *Impositi Nobis*.

Hic amplius notandum quod licet nonnulli regulares possint ex privilegio Apostolico promoveri ad ordines diebus festis per annum extra tempora a jure statuta, ut ex largitione Gregor. XIII, const. 77, gaudent PP. Societatis Jesu: Non inde inferri et deduci potest quod cæteri aliorum ordinum, qui cum illis participant de privilegiis possint vigore hujusmodi communicationis recipere ordines extra tempora. Sed debent simile indulgendum concessum vel confirmatum post concilium Tridentinum exhibere, alias illicite ab episcopo promoverentur. » Barbosa, *Jus eccles.*, lib. I, cap. 25, n. 182; Ventriglia, *Prax.*, part. I, adnot. 44, n. 12; sac. congregat. Concil., in *Senen.*, 11 April. 1699. » Ita Monacellus, *Formul. pract.*, tom. I, tit. 6, formul. 20, n. 46, pag. 237.

(120) Insuper communis hodie, et in tribunalibus recepta est opinio, non licere regularibus tam intra quam extra Italiam, nova monasteria aut conventus, sive collegia fundare sola episcopi localis auctoritate, sed Apostolicæ Sedis licentiam præterea necessariam esse. Nam si res esset de aliquo simplici hospitio, quod pro regularium iter habentium commode edificari vellet, episcopi localis licentia ad id sufficeret, etiam non accedente

« XX. Regulares, qui sine superiorum mandato in scriptis recesserint a conventibus suis, etiam prætextu ad superiores suos accedendi, et reperti fuerint, ab ordinariis locorum tanquam instituti sui desertores puniri possunt. Illi autem, qui studiorum causa ad universitates mittuntur, in conventibus tantum habitare debent: alioqui in illos animadvertere potest episcopus (ex concilio Tridentino sessione xxv, *De regularibus*, cap. 4).

« XXI. Episcopi in his, quæ pertinent ad clausuram monialium conservandam, aut ubi violata est, restituendam, in monasteriis etiam exemptis, plenam auctoritatem habent, ut Sedis Apostolicæ delegati (ex concilio Tridentino sessione xxv, *De regularibus*, cap. 5). Unde licet episcopo monasteria monialium, etiam regularibus subjectarum, visitare, et singulas moniales absque regularium interventu alloqui: in iis, quæ clausuram spectant, examinare: et clausuram violantibus pœnas infligere, ut declaravit sacra congregatio Concilii, cujus ecce decretum:

« Die 26 Maii anni 1640, sacra congregatio eminentissimorum cardinalium concilii Tridentini interpretum censuit, episcopum Colimbriensem, uti Sedis Apostolicæ delegatum, potuisse quoad clausuram monasteriorum, monialium conventus, et cellas ordinis Cisterciensis regularibus eiusdem or-

Apostolicæ Sedis auctoritate. » Bened. XIV, *De synod. diœces.*, lib. ix, cap. 1, n. 8.

(121) *Vide* Appendicem editorum Casinensium sub v. *MONIALES*, post art. 4.

(122) Quid vero juris episcopis in ecclesiis parochialibus regularium, nec non quoad regulares hujusmodi animarum curam gerentes, declaravit Benedictus XIV, in sua constit. incip. *Firmandis*, § 7 et seqq., tenoris sequentis:

« § 7. In exsequenda vero pastoralis visitatione ecclesiarum parochialium, quæ a regularibus administrantur, minime quidem licet episcopo omnia ecclesiarum hujusmodi altaria visitare, sed illud duntaxat, in quo sanctissimum Eucharistiæ sacramentum asservatur, et consequenter sacrum ipsum tabernaculum: fontem quoque baptisterii, si adsit; item confessionalem, in quo parochus ad audiendas confessiones residere solet; pulpitu: ecclesiæ, e quo parochus jus habet verbi Dei, juxta præcipuum ministerii sui munus, annuntiandi; sacrarium pariter ecclesiæ ad inspiciendum locum, in quo asservatur sacra supellex, pro sacramentis tam intra ecclesiam, quam extra illam decenter administrandis; sepulcrum excipiendis subditorum parochiæ corporibus addictum, cœmeterium parochianorum humanis cadaveribus destinatum; turrim campanariam, dummodo in ea sint campanæ ad parochiam proprie spectantes; ac denum præterea supra enuntiata, omnia sacra vasa, quibus vel particulæ consecratæ servantur, vel sacra olea sive in baptismo, sive in extrema unctione adhibenda, vel aqua baptisterii, vel alia rite benedicta, quæ pro ingredientium aspersione ad ecclesiæ fores poni consuevit.

« § 8. Visitationi locali proxima est ea, quæ personam respicit parochi; cujus quidem, si regularis sit, agendi rationem in iis quæ spectant ad observationem proprii ipsius regularis instituti, non est episcopi inquirere, cum ad ipsius superiore regulari privative id pertineat. Licet

dinis subjectas visitare, etiam assumpto secum vicario generali, et confessorio eorundem monialium, monialesque ipsas in iis, quæ ad eandem clausuram pertinent, examini subjicere: semotis etiam suspitione violatæ clausuræ, et quacunque superiorum regularium negligentia, ipsisque inconsultis et irrequisitis: ac insuper eisdem episcopo licuisse rectorem collegii dicti ordinis ex supradicta causa inobedientem declarare in pœnam excommunicationis, ac alias comminatas incurrisse.

« J. cardinalis PAMPHILIUS (121). »

« XXV. In monasteriis quibus imminet cura animarum personarum sæcularium, regulares dictæ curæ, etiam pro tempore, et ad nutum amovibiles præfici non possunt, nisi de episcopi consensu, ac prævio examine per eum, aut ejus vicarium faciendo, excepto monasterio Cluniacensi cum suis limitibus, et exceptis etiam monasteriis seu locis, in quibus abbates generales, aut capita ordinum sedem ordinariam principalem habent, atque aliis monasteriis seu domibus, in quibus abbates, aut alii regularium superiores jurisdictionem episcopalem et temporalem in parochos et parochianos exercent. Ita statuit concilium Tridentinum sessione xxv, *De regular.*, c. 11 (122). »

« XXVI. Censuræ et interdicta ecclesia-

tamen episcopo, vel potius ipsi specialiter incumbit, ipsius parochi, seu curati, etiam regularis, vitam ac mores scrutari, quatenus ea, quæ extra claustrum prodierint, rectoris animarum exempla plurimum conferre ad populi ædificationem, vel contra eadem obesse maxime possunt, quemadmodum alias eadem concilii Tridentini congregatio sapienter decrevit, et Nos etiam eorundem præsentium tenore decernimus et statuimus.

« § 9. Ad personalem quoque parochi visitationem, proindeque ad episcopi jus et officium pertinet ea occasione examinare, an titulo legitimo parochus etiam regularis animarum curam exerceat, an residentia lex ab eo observata fuerit atque observetur; an ad synodum vocatus, ierit; an congregationes, seu conferentias super casibus conscientia haberi solitas frequentet; an onera, quæ secum fert animarum cura adimpleverit, ac inter alia, an missam pro populo applicaverit diebus festis de præcepto, an iisdem festis diebus omnia præstiterit, quæ a sacro Tridentino concilio præscripta sunt, populum verbi Dei prædicatione, et pueros in fidei rudimentis, Christianæque doctrinae præceptis instruendo; an, stans diebus, excipiendis fidelium confessionibus vacet; an ægrotantibus, et in extremo vitæ agone laborantibus debita spiritualia subsidia sedulo præstet, et sacramenta Ecclesiæ tempestive conferat; an pueros et puellas ante susceptionem sacramenti Confirmationis, tum etiam, ante primam eorum communionem, opportunis instructionibus eruderit; an priusquam fideles ad matrimonia in faciem Ecclesiæ celebranda admittat, debitas inquisitiones adhibuerit, atque adhibeat, quibus tuto deprehendere possit, nullum inter contrahentes impedimentum existere, eosdemque libere matrimonio consentire, ac denum in doctrina Christiana, maxime vero in præcipuis religionis nostræ mysteriis, illos instructos esse; denique an parochus apud se recte ordinatos retineat libros tum baptizatorum ubi

stica ab ordinariis promulgata, mandante episcopo, a regularibus in eorum ecclesiis publicari atque servari debent (ex concilio Tridentino cap. 12, ejusdem sessionis). Cum autem dubitatum fuisset, an episcopus prohibere posset, ne regulares in ecclesiis suis sacerdotes externos sæculares divina celebrare permittant, nisi prius ab episcopo, visis litteris commendatitiis, sacerdotes illi admissi fuerint? Sacra congregatio Concilii respondit, posse (123).

« XXVII. Dies etiam festi, quos in diœcesi sua servandos idem episcopus præcepit, ab exemplis omnibus, etiam regularibus, servari debent, ut decernit ibidem Tridentina synodus. Quod quidem decretum sacra congregatio Concilii ita intelligendum declaravit, ut regularium ritus illis diebus festis nihilominus servetur, quoad missas celebrandas, et alia divina officia tam publice quam privatim ab ipsis regularibus in eorum ecclesiis persolvenda (124).

« XXVIII. Sessionis xxv concilii Trident., *De regularibus*, cap. 13, tribuitur episcopis facultas componendi controversias omnes de

fons baptismalis adsit in ipsius Ecclesia, tum sacro chrismate confirmatorum, libros etiam matrimoniorum, et status animarum.

« § 10. Uno verbo quidquid episcopus a parochia seculari exquirere atque exigere solet, ac debet, id omne, regulari observantia unice excepta, a parochia regulari exquirere et exigere potest; atque ubi hunc muneris suo defecisse comperit, oportuna decreta condere et pronuntiare, ac meritas in eundem penas statuere; in quo nihilominus episcopi facultates minime privativæ sunt, sed præsul regularis jus cumulativum cum ipso habet; ita tamen, ut, si aliter a superiore regulari, aliter ab episcopo decerni contingat, hujus, non vero illius, decretis sit standum, prout alias a congregatione Tridentini concilii interprete iudicatum fuit. Nosque auctoritate Apostolica probamus, confirmamus atque decernimus. Privatim tamen episcopi jus est in parochianorum mores inquirere, ac si quæ inter ipsos scandala oborta fuerint, auditis proborum ac prudentium virorum sinceris relationibus, de iis cognoscere, eaque opportunis remediis rescare et reformare: nec enim superioribus in hujusmodi sæculari parochiæ subditos ulla competit jurisdictio.

« § 11. Eveniente autem casu, quo vel episcopus, vel superior regularis aliquem ex prædictis parochiis ab exercitio curæ removendum, eademque privandum esse judicaverit, quoniam hujusmodi parochiis, sine prævia episcopi approbatione ad curam animarum accedere nequaquam licet quamvis a suis superioribus deputati, iidemque ad nutum sint amovibiles; dubitatum propterea fuit, an episcopus posset ad hujusmodi remotionem procedere sine superioris regularis consensu, et an remotionis causas eidem adducere, easque verificare deberet; tum etiam an regularis superior ad similem remotionem, et privationem suo jure deveniens, consensum episcopi exquirere, suasque agendi rationes illi notas atque probatas facere teneretur. Qua de re supradicta congregatio Concilii decrevit, hujusmodi parochos tam ab episcopo quam a superiori regulari, æquo jure, non requisito alterius consensu, ab animarum cura removeri posse, nec unum alteri causarum iudicii sui aperire, multoque minus probare et verificare debere. Id

præcedentia, quæ persæpe maximo cum scandalo oriuntur inter ecclesiasticas personas tam sæculares quam regulares, cum in processibus publicis, tum in iis, quæ fiunt in tumultu defunctorum corporibus, et deferenda umbella, remota omni appellatione, et non obstantibus quibuscunque.

« XXIX. Statuit ibidem sancta synodus, ut exempli omnes, tam clerici sæculares quam regulares quicunque, etiam monachi, ad publicas processiones ab episcopo vocati, accedere compellantur. Quod fieri posse censuit sacra congregatio, etiam compellendo eos per penas vel censuras ecclesiasticas; nec eo casu absolvi posse a suis superioribus, quia sunt excommunicationes ab homine, quarum absolutio petenda est a iudicibus, qui eas tulerunt, vel a Summo Pontifice. Excipit tantum sacra synodus a publicarum processuum officio monachos, qui in strictiori clausura perpetuo vivunt (125).

« XXX. Regularis non subditus episcopo, qui intra claustra monasterii degit, et extra ea ita notorie deliquerit, ut populo

quod a nobis in omnibus approbatur et confirmatur. » Hæc Bened. XIV, l. c.

(123) « Quoniam vero in Tridentino decreto (sess. xxiii, cap. 16) episcopis præcipitur, ut *singuli in suis ecclesiis interdiciant, ne cui vago et ignoto sacerdoti missas celebrare liceat*; jure pariter Joseph cardinalis Spinelli archiepiscopus Neapolitanus... sub pena suspensionis a divinis ipso facto incurrenda, etiam regularibus injunxit, ne quempiam exterum sacerdotem in suis ecclesiis celebrare permittant, sine prævia ordinarii licentia... Pro sua quippe rerum ecclesiasticarum notitia probe noverat idem cardinalis, prædicti decreti virtute factam esse episcopis facultatem etiam censuris animadvertendi in contumaces et inobedientes regulares. » Bened. XIV, *De synod. diœces.*, lib. ix, cap. 15, n. 5.

(124) Quod non teneantur regular. ad officia festorum, decisum refert Barbosa, allegat. 105, n. 34, *De offic. et potest. episc.*; Gavantus, in *Manual. episc.*, v. *Regularium jura sub episcopis*, n. 27. Decretum ut exstat apud Barbosam, l. c., est hujusmodi. « Congregatio Concilii censuit, decretum cap. 12... sess. xxv De regularibus, ita esse intelligendum, ut regularium ritus illis festis semper permaneant quoad missas celebrandas, et cætera divina officia, tam publice quam privatim ab ipsis regularibus in eorum ecclesiis persolvenda, nec circa hæc ab ipsis quoquo modo quidquam contrarium eidem regularibus præcipi posse. Quod si de facto præceperint, regulares nequaquam ipsis episcopis obedire teneri. »

Porro « regulares omnes etiam exempti subjacent episcopis in festis colendis... et peccant contra præceptum observationis festorum, a qua obligatione non eximuntur regulares, cum nullum, quod viderim, illis sit privilegium concessum, quo in diebus festis possint in labore suorum monasteriorum operibus servilibus sæculares, et ipsi religiosi occupari; quapropter ut jam licite facere aut permittere possint, petere licentiam, ab episcopo tenentur... sine dicta enim licentia laborantes et prælati permittentes laborare in dictis diebus, peccato sunt irretiti. » Barbosa, cit. allegat. 105, n. 33.

(125) Vide Appendicem editorum Casinensium sub v. *Processio*.

scandalo sit, episcopo instante, a superiore intra tempus ab episcopo præfigendum severe puniatur, ac de punitione episcopum certiores faciat. Sin minus, a suo superiore officio privetur, et delinquens ab episcopo puniri possit. Ita statuit iisdem verbis concilium Tridentinum sessione xxv, *De regularibus*, cap. 14, idemque decrevit Clemens VIII, constitutione edita 18 Martii 1596, ac insuper statuit, ut si superior sic delinquentem ad aliam diœcesim transmiserit, postulante episcopo intra terminum ab eo præscribendum, ad locum, in quo deliquit, illum revocare teneatur: alioquin ordinarius loci, ad quem regularis delinquens transmissus fuerit, ab ordinario loci, ubi delictum commissum est, rogatus, vel alias de delicto certior factus, tanquam Sedis Apostolicæ delegatus decretum concilii exsequi, et illum punire possit ac debeat. Regularem vero extra claustra delinquere sacra congregatio declaravit, etiam cum in ecclesia monasterii delinquit, nisi clausis januis, et solis regularibus in ea existentibus delictum sit commissum. Cæterum cum extra claustra delinquit, statim remittendum esse ad suum superiorem, una cum inquisitionibus et probationibus, si quæ sint, sacra congregatio declaravit.

« XXXI. Ejusdem sessionis cap. 16 irritæ declarantur renuntiationes, et obligationes quælibet novitorum, etiam in favorem cujuscunque causæ piæ, nisi fiant cum licentia episcopi, aut ejus vic. gener. infra duos menses ante professionem.

« XXXII. Statuitur ibidem, ut novitiis a monasterio ante professionem abeuntibus, et habitum regularem dimittentibus, omnia restituantur, quæ sua erant. Idque ut recte fiat, episcopus etiam per censuras ecclesiasticas, si opus fuerit, compellat.

« XXXV. Regulares, qui ob notorium delictum in excommunicationem incurrerunt, episcopus publice excommunicatos denuntiare potest, ut ab aliis vitentur; ut declaravit sacra congregatio Concilii.

« XXXVI. Regulares, etiam S. Joannis Hierosolymitani, qui in personam episcoporum delinquant, ipsorumve jurisdictionem turbant, aut illos impediunt, ne munus suum exequantur, iidem ordinarii legitime coercere et punire possunt; inciduntque in excommunicationem latam in bulla cænæ Domini, ut declaravit sacra congregatio Concilii, cujus sententia a Gregorio XIII probata est. »

Hæc in terminis Natalis Alexander, l. c. His addenda, quæ sequuntur.

Ad dubium: « Utrum (episcopis) liceret in regularium ecclesiis, sive parochialibus, sive non parochialibus sacramentum confirmationis administrare; quæ quidem controversia in congregatione Concilii, partibus plenissime auditis, pro episcopis decisa fuit, quemadmodum et nos generaliter, et sine exceptione eandem definimus. » Sic Benedictus XIV, in constit. incip. *Firmandis*, § 6.

Porro ex hujusmodi Pontificis definitione haud amplius dubio illi locus esse videtur, an scilicet episcopus in regularium ecclesiis possit ordines conferre; quod idem dubium circa sacramentum confirmationis, an nempe in iisdem ecclesiis posset ministrare, versabatur. Cum enim affirmative quoad administrationem sacramenti confirmationis prælaudatus Pontifex definiverit; ita et a pari quoad collationem ordinum tenendum esse, recta interpretandi, intelligendique ratio nos suadet. Vide v. *Episcopus*, art. 4, n. 23.

An vero decretis synod. diœces. regulares ligentur; dicimus cum Benedicto XIV, quod « regulares, eorum exemptione non obstante, parere coguntur diœcesanæ synodi sanctionibus, in iis, quæ respiciunt curam animarum, aut sacramentorum administrationem, juxta decretum Tridentini, sess. xxv, cap. 11, *De regul.*, atque Apostolicas constitutiones Concilii textum explicantes; decretis pariter subjiciuntur, quæ materiam concernunt, in qua subsunt jurisdictioni delegatæ episcopi... Notat præterea Suarez.. (prosequitur Bened. XIV) aliquando ad evitandum scandalum et fugiendam difformitatem a cæteris diœceseos membris, teneri regulares obtemperare constitutionibus synodalibus, a quibus cæteroquin ratione suæ exemptionis essent soluti; quamvis simul advertat non semper illas transgredientes fieri gravis culpæ reos, sicuti cæteros, qui episcopali juri plene subduntur..... (Verum) « non ab episcopi præcepto, sed a jure naturali jejunare coguntur regulares iis diebus, quos episcopus jussit esse esuriales, si non jejunantes scandalum præbeant aliis. Quocirca a culpa non excusamus eos regulares, qui illis ipsis diebus, quibus tota diœcesis a vetitis cibis abstinet, ut episcopi edicto morem gerat, ad suam ostentandam exemptionem se splendide epulatos, palam et publice gloriantur: hæc enim vana ostentatio non potest non afferre audientibus gravem offensionem; præsertim si jejunium fuerit ab episcopo imperatum ex publica causa. » *De synod. diœces.*, lib. xiii, cap. 4, n. 5 et 6.

Quoad ea tandem, quæ habet auctor v. *REGULARES*, art. 2, n. 75 et seqq., an scilicet possint regulares censuris coerceri ab episcopis, in iis, quibus ex Tridentino et Apostolicis constitutionibus episcopali jurisdictioni subduntur, videtur eam fuisse Benedicti XIV mentem, censuris hujusmodi posse distringi. Siquidem lib. ix, cap. 15, num. 5, *De synod. diœces.*, ita concludit: « Atque generatim loquendo, in his, in quibus a jure communi, a sacro concilio Tridentino a constitutionibus Apostolicis tributa est episcopo jurisdictioni in regulares, potest illos « etiam per censuras ecclesiasticas compellere; » quod totidem verbis ab eadem sacra congregatione rescriptum legitimus ad episcopum Nebiensem, die 7 Febr. 1632. Ob eandem rationem, quia scilicet Trident., sess. xxv, *De invocat. venerat. et reliq. sanct.* decrevit, ne in ulla ecclesia, quomodolibet exempta, ulla exponatur insolita imago, aut nova reliquia

ab episcopo non approbata, minime dubitandum est, quin possit episcopus inobedientes regulares quibuscunque pœnis, etiam censurarum compescere; quod etiam ex

decreto colligitur edito a sacra congregatione Concil., 5 Jun. 1700. »
Sed hæc hæc hactenus, *vid.* amplius Lucium nostrum *cit.*, art. 2, v. REGULARES.

SCHOLION

Ad dicta a Natal. Alexandro hic supra, sub n. 1, ad quæsitum 5, De regularibus confessariis.

« Animadvertendum (hic quidem) est, quod olim ex Clement. Dudum, De sepult., regulares approbati absolute semel ab ordinario, non poterant obligari, ut denuo examinarentur. Attamen S. Pius V, in extrav. *Romani Pontificis*, dicit, quod episcopus successor, *pro majori quiete suæ conscientiæ*, posset rursus illos examinare. Sed post Gregorium XIII, in sua bulla *In tanta negotiorum...* ad tollendas lites exortas circa regulares, revocavit omnes declarationes S. Pii V, et præsertim hanc concernentem approbationem confessariorum regularium; revocavit, inquam, ad statum pristinum dispositionis Tridentini, quod sess. xxiii, cap. 15, nihil aliud exegit quoad regulares, nisi ut approbarentur ab ordinario. Hinc inferunt multi DD. ut Aravius, Dicastillus, Villalobos... quod regulares approbatos examine ab aliquo episcopo non possit denuo examinare successor. Attamen contrarium tuentur Diana... Lezana, Boss. Bordone, et multi alii ex decreto S. Congregat. (relato a Lezana, et Diana), quo fuit declaratum, quod, non obstante bulla Gregorii XIII, posset episcopus successor examinare approbatos ab antecessore; et hanc hodiernam esse episcoporum praxim testantur Diana,

et ipsi Salmanticenses. Sed probabiliter dicunt (ipsi) Salmanticenses cum Villalobos, quod tam ex constit. S. Pii V, quam ex declaratione S. Congr. possit ordinarius successor iterum vocare ad examen aliquem, aut aliquos regulares, quos notitiam habet non esse idoneos; sed non potest edicto generali suspendere omnes confessarios regulares, usque dum denuo examinentur. Cæterum animadvertendum est quod, revocando generaliter ordinarius omnes licentias, non comprehenduntur regulares, qui in odiosis non comprehenduntur, nisi exprimentur. Animadvertendum præterea, supradicta valere pro approbationibus concessis absolute, non tamen pro concessis ad tempus, e. g. ad sex menses, ut plerumque fit; cum certum sit ex bulla Innocentii XIII, *Apostolici ministerii*, confirmata per Bened. XIII, quod confessarii tam sæculares quam regulares non valeant excipere confessiones extra locum, personas et tempus præscriptum, quocumque privilegio non obstante. » Ita D. Alph. de Ligorio, *Theol. moral.*, lib. 1, append. 2, *De privileg. regular.*, n. 103. Vide fuse tradita in nostris Additionibus hic supra; item v. APPROBATIO, art. 1.

REGULARIS DELINQUENS, ET QUOAD IMMUNITATEM.

In hac materia sequentia adnotanda veniunt.

(1. Quoad regulares delinquentes extra vel intra claustra. *Vide* art. anteced., a num. 35 ad 39.

(2. Quoad bona regularium decedentium extra claustra. *Vide* verb. EJICERE, EJECTI A RELIGIONE, a. n. 70 ad 73.

(3. Sacerdos regularis professus potest retineri in carceribus religionis ad simplicem tantum correctionem, dummodo extractio ab ecclesia sit facta auctoritate et licentia expressa archiepiscopi. Sacra congregat. Immunit., in *Mediolanen.*, 6 April. 1644, lib. iii *Decretor.* Paul., pag. 224.

(4. Ob extractionem regularis rei epistolæ inflamatoriæ ab Ecclesia conventus, in quo moratur, factam de ordine provincialis ad correctionem, et ob id ad domum disciplinæ, non ad carceres formales translatis, provincialis et fratres exsecutores non incurunt excommunicationem. Sac. Congr. Immunit., in *Æsina*, 19 April. 1701, lib. iii *Decret.* Vallem., p. 347. *Vide* tamen verb. IMMUNITAS, art. 2, num. 136.

(5. Regularis captus in loco immuni pro

delicto non excepto in bulla Gregorii XIV gaudere debet immunitate Eccles. Sacra congregat. Immunit., in *Fulginaten.*, 9 Mart. 1631, lib. i *Decret.* Paul., pag. 116.

(6. Mandante sanctissimo datur facultas superioribus religionis Theatinorum conficiendi processum contra suum religiosum carceratum in loco immuni usque ad sententiam exclusive. Sac. congregat. Immunit., die 21 Aug. 1706, lib. *Marefuschi*.

(7. Regularis sacerdos de ordine prioris conventus, et commissarii causæ criminalis extractus ab Ecclesia conventus, ad quam confugerat e carceribus ipsius conventus, restituendus est, et injungitur archiepiscopo, ut mandat restitui. Sac. Congr. Immunit., in *Neapolitana*, 11 Octobr. 1662, lib. *Decret.* Grimaldi, pag. 209.

(8. Ex gratia sanctissimi, regularis ad trimes juxta condemnationem transmittitur, attenta atrocitate delictorum, et instantia religionis. Sacra congregat. Immunit., in *Neapolitana*, 7 Aug. 1640, lib. iii *Decret.* Paul., pag. 126.

(9. Regularis committens homicidium de nocte in personam sui superioris una cum tribus laicis, et aliis circumstantiis enormibus tradendus est curiæ sæculari, si non est in sacris ordinibus constitutus; secus vero si sit in sacris constitutus. Sacra congregat. Immunit., in *una Siciliæ*, 27 Apr. 1632, lib. ii *Decret.* Paul., pag. 125.

(10. Regularis propinans venenum suo guardiano condemnatur ad pœnam triremium. Sac. congregat. Immunit., in *una N.*, 26 Sept. 1631, lib. iv *Decret.* Paul., pag. 171.

(11. Regularis conversus, qui in actu apostasiæ furatus fuit scuta mille ab ærario conventus, et minatur suo superiori ac cæteris religiosis, nec non scandalose cohabitavit cum concubina, de ordine sanctissimi extrahitur et consignatur suo superiori ad hoc, ut eum retineat in carceribus ad correctionem usque ad novos ordines sacra congregat. Eadem sac. congregat. Immunit., in *Ariminen.*, 2 Jul. 1636, lib. i *Decret.* Altoviti p. 1062.

(12. Ex gratia speciali sanctissimi permittitur, ut regularis prætextus reus criminis læsæ majestatis carceratus a regiis, retineatur in carceribus laicis, et non restituatur, sicuti oportet; et ad preces proregis, S. Congr. particularis desuper congregata injungit D. nuntio ut, prævia absolute carcerantium, deputet ecclesiasticum ad procedendum in hac causa usque ad sententiam exclusive, cum facultate utendi opera, et assistentia laicorum in confectione processus, qui tamen non se intromittant in actibus judicialibus. Sac. Congr. Immunit., in *Neapolitana*, 29 Ap. 1677, lib. ii *Decret.* Altoviti, pag. 1381.

(13. Similis gratia conceditur pro eodem delicto contra alium regularem. Sac. Congr. Immunit., in *Mediolan.*, 26 Apr. 1679, *ibi*, pag. 1752, et 17 Jul. 1677, *ibi* pag. 1419.

(14. Regularis excommunicatus et irregularis scandalose quotidie celebrans sacrum, extrahitur ad correctionem tantum. Sac. congregat. Immunit., in *Urbinate.*, 10 Aug. 1680, lib. ii *Decret.* Altoviti, pag. 2020.

(15. Sacra congregatio censuit, clericos minores provinciæ Hispaniarum, qui occasione capituli provincialis celebrati in oppido Matrili (in quo nuntius præsidebat) recursum habuerunt ad tribunal sæculare, incidisse in excommunicationem contentam in can. 13 Cœnæ, et indigere absolute, et quatenus postea celebraverint, etiam dispensatione ab irregularitate; nihilominus sacra congregatio, prævia eorum suspensione a voce activa et passiva, censuit posse (quatenus humiliter petatur) ex clementia sanctissimi per litteras in forma brevis concedi eminentiss. urbis vicario facultatem absolvendi, et respective dispensandi accessos ad urbem, et similem facultatem per litteras sacra congregat. concedi nuntio Hispaniarum cum facultate subdelegandi. Sacra congregat. Immunit., in *Toletana*, 16 Jan. 1681, *ibi*, p. 2136.

(16. PP. clerici Minores, qui accesserunt ad urbem ob recursum præfatum, reintegrantur in voce activa et passiva. S. Congr. Immunit., in *Toletana*, 28 Maii 1681, lib. i *Decret.* Altoviti, p. 2177.

grantur in voce activa et passiva. S. Congr. Immunit., in *Toletana*, 28 Maii 1681, lib. i *Decret.* Altoviti, p. 2177.

(17. Provincialis ordinis S. Augustini, qui in executionem ordinis potestatis laicæ privavit quemdam priorem prioratu sui conventus, ac relegavit extra regnum, eo quia dictus prior habuit recursum ad curiam ecclesiasticam contra laicos debitores canonum, de mandato sanctissimi præcipitur generali ordinis, ut statim debeat privari officio provincialatus, voce activa et passiva, inhabilitari in perpetuum ad officia et dignitates, et sub rigorosis pœnis fiat præceptum, ut accedat ad urbem: ordo præfatus d. provincialis deleatur de libro ordinum superiorum, ac si non esset factus, et ne unquam præjudicet dicto priori, et pater generalis injungat omnibus superioribus provinciæ, ut amplius non agnoscant provincialem. Sacra congregat. Immunit., in *Romana*, 10 Febr. 1695, lib. iv *Litterarum* Vallem., p. 31.

(18. Et cum præfatus provincialis accessisset ad urbem, data fuit facultas vicesgerenti eum absolvendi a censuris in aula interiori conventus S. Aug. in præsentia suorum religiosorum tantum. Sacra Congr. Immunit., in *Romana*, 14 Mart. 1686, lib. iii *Litterarum* Vallem., p. 38.

(19. Regulares theologi, qui consilium dederunt proregi posse cognoscere causam regularis, unde de ordine ejusdem proregis postea jugulatus fuit, inciderunt in excommunicationem et irregularitatem; attamen, annuente sanctissimo, conceditur nuntio Hispaniarum, ut eos absolvat, si petierint, prævia privatione vocis activæ et passivæ. Sacra Congr. Immunit., in *Valent.*, 17 Jul. 1671, lib. ii *Decret.* Altoviti, n. 2229.

(20. Superior regularis una cum suis fratribus recurrens ad tribunalia laica contra resolutum in S. congregat. vocatur ad urbem. S. Congr. Immunit., in *Colonen.*, 19 Dec. 1673, lib. i *Decret.* Altoviti, pag. 878.

(21. Regulares adeuntes tribunalia laica acriter puniuntur, et prævia renuntiatione desistant a prosecutione causæ cor. laicis. Sacra Congr. Immunit., in *Nuscana*, 26 Apr. 1634, lib. ii *Decret.* Paul., pag. 189.

(22. Superior regularis, qui ex licentia sui provincialis permisit fieri recognitionem corporis delicti in conventu per notarium laicum, incidit in excommunicationem, et contra ipsum episcopus bene processit. Sacra Congr. Immunit., in *Feretrana*, 22 Septembr. 1671, lib. i *Decret.* Altoviti, pag. 662.

(23. Contra præfatum superiorem denegantem episcopo recognitionem corporis delicti, et ipsam concedentem judici laico episcopus conficiat processum. Sacra Congr. Immunit., in *Feretrana*, 7 Julii 1671, *ibi*, pag. 571.

(24. Contra superiorem Carthusianum, et alios, qui extraxerunt ab Ecclesia matrice fratrem conversum, vicarius Apostolicus procedat prout de jure. Sacra congregat. Immunit., in *Capren.*, 9 Septembris 1679, *Decret.* Altoviti, p. 473; iidem tamen absolventur ad cautelam, reintegrata Ecclesia,